

פרוטוקול מס' 402

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
יום שלישי, ז' באדר התשנ"ט (23 בפברואר 1999), שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה: מיכה גולדמן - היו"ר
דוד אזולאי
עמנואל זיסמן

מוזמנים: סנ"צ סוזי בן-ברוך - רמ"ד עבריינות נוער, המשרד לבטחון פנים
סנ"צ אלי דפני - סגן רמ"ח אבטחה, המשרד לבטחון פנים
נצ"מ שייקה הורוביץ - ראש יחידת האבטחה, " " "
אברהם צדקה - מנהל אגף הבטחון, משרד החינוך והתרבות
שרון עזריאל - סמנכ"ל, מרכז השלטון המקומי

מזכירת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: עפרה הירשפלד

סדר-היום: אבטחת מוסדות חינוך.

- 4593 -

אבטחת מוסדות חינוך

היו"ר מיכה גולדמן:

אני פותח את הישיבה.

נצ"מ שייקה הורוביץ:

אדוני היושב-ראש, אני רוצה להתנצל בשם בורובסקי שלא יכול היה לבוא. הוא יודע את כל החומר ובקי בו.

היו"ר מיכה גולדמן:

אני בין הבודדים שמכיר את כל שלבי ההתפתחות של הנושא הזה. אני לא נכנס כאן לוויכוח, כי עם עובדות קשה להתווכח. אני הייתי בין אלה שאמרו כבר אז, מאז שקיבלתי את האחריות על הנושאים האלה ב-1992, כשנכנסו בפעם הראשונה למערכת ממוסדת ומסודרת, על-פי פרופיל והנחיות שהמטרה קבעה, וכשהיתה החלטה לשנות את הענין ב-1995 אני התנגדתי בכל תוקף ופעלתי בכל הדרכים האפשריות כדי למנוע שינויים, כי ידעתי שהשינויים יביאו בסופו של דבר לצמצום המטרות שאליהן התכוונו ב-1992.

מה שקרה בפתח-תקוה זו דוגמה לירידת המתח כתוצאה מהחלטות המשטרה, נכונות או לא, הזמן יוכיח זאת. למה אני אומר זאת? כי אנחנו חשבנו שתפקידו של המאבטח, שהיום קוראים לו שומר, הם לא רק מול פח"ע אלא ראינו אותו כמי שצריך לתרום ככל האפשר לצמצום היכולות של גורמים שליליים להיכנס לחצרות בתי-הספר.

מדוע נאבקנו להכניס שמירה גם למיגזר הערבי? הרי במיגזר הערבי הבעיה לא היתה פח"ע. שם הבעיה היתה סוהרי סמים, אלימות וכיוצא באלה וזאת היתה המטרה להכניס לשם את השמירה. לצערי הרב, עד היום ענין השמירה במיגזר הערבי לא מסודר.

ראש הממשלה הצהיר לפני שנה כמעט ואמר שהמיגזר הערבי יזכה לשמירה כמו המיגזר היהודי, ואנחנו יודעים שבפועל זה לא נעשה. אלה אמירות ללא כיסוי. יש התכתבויות שלפיהן העמידו 5 ו-7 מיליון שקל. גם אם העבירו 3 או 4 מיליון שקל למשרד הפנים, אין בכך שום התייחסות אמיתית כדי לכסות את כל הבעיה של המיגזר הערבי, על כל פרופיל שייקבע, והמשטרה צריכה לקבוע איזה פרופיל צריך להיות לשומר בחצר בית-הספר במיגזר הערבי - וזה לא נעשה. אנחנו מלווים את הענין הזה כבר מאז אוגוסט והיום אנחנו לקראת סוף פברואר ושום דבר לא קרה.

באשר למקרה בפתח-תקוה, הרי אם היו ממשיכים בשמירה של מאבטח על-פי המתכונת שהיתה בין 1992 ל-1995, סביר להניח שאפשר היה למנוע את מה שקרה בחצר בית-הספר בפתח-תקוה. גם המפכ"ל הקודם האמין באבטחה אזורית. הוא התנגד בכל תוקף לאבטחה צמודה לבתי-ספר ואמר: העובדה שמעמידים לרשות המשטרה תקציב נוסף של 60 מיליון שקל ורוכשים 130 ניידות בכל הארץ, היא שגורמת לנוכחות יותר גדולה בסביבה הקרובה לבתי-הספר ולמוסדות החינוך.

כתוצאה מהמאבקים לא לעבור משלב אחד לשלב שני, מצאו פשרה באמצע, שהיו שותפים לה כל הגורמים - גם המשטרה, כתוצאה מכך שהשר הקודם רצה מאד-מאד שהאבטחה תעבור -

נצ"מ שייקה הורוביץ:

את הניידות הוא רצה.

היו"ר מיכה גולדמן:

הוא רצה מאד-מאד שהנושא הזה יעבור אליו. כל צמרת המשטרה התנגדה לכך, פרט למפכ"ל, ושר המשטרה הקודם, מסיבותיו הוא עמד על כך והביא זאת לישיבת הממשלה. מפכ"ל המשטרה רץ מהר לראש הממשלה, שמישהו אחר החליף אותו לנהל את הישיבה, והכריח

אותו להביא להחלטה שאותה רצה השר לבטחון פנים, ועשו הצבעה חוזרת. בהצבעה החוזרת, באופן טבעי, הוחלט להעביר את הענין לאחריות משטרת ישראל.

כשהמפכ"לים התחלפו היתה לי שיחה עם המפכ"ל. האמת היא שהם היו מעדיפים שזה יחזור למצב כפי שזה קיים בבתי המשפט ובמשרד התחבורה, וכפי שזה היה צריך להיות גם במשרד החינוך, משום שזה לא ענין שפתאום מישו מקים עוד מליציות.

אני רוצה לומר ליושב-ראש ועדת החינוך והתרבות שיש כאן מעין אנדרוגנוס שנקבע בכנסת הקודמת, כתוצאה מכך שהמשרד לבטחון פנים ובאחריות ועדת הפנים, חברת-הכנסת דליה איציק שהיתה יושבת-ראש ועדת החינוך והתרבות העבירה את כל הנושאים האלה לוועדת הפנים, בהחלטה של ועדת הכנסת, שהנושאים האלה יעברו לוועדת הפנים.

מאחר שאין מחלוקת בין חברת-הכנסת זיסמן וביני, ידענו למצוא את הדרך כדי שהדברים יתנהלו בצורה מסודרת.

אני אומר שאפשר היה למנוע לא מעט אירועים.

עמנואל זיסמן:

אתה מנתח את המצב עכשיו. יש נתון מסוים, ואני שואל אותך לפי הנתון הזה מה היה צריך להיות בפתח-תקוה?

חברת-הכנסת דוד אזולאי אמר לי בזמנו שמוסדות ש"ס עובדים - - -

דוד אזולאי:

לא המוסדות של ש"ס. בתי-הספר שבהם לומדים אחרי השעה 2. זה לאו-דווקא של ש"ס.

עמנואל זיסמן:

מי שלומד עד שעה 6, אני מבקש שהמשטרה תמלא את שליחותה עד שעה 6 ובבית-הספר תהיה שמירה גם כן עד השעה 6.

היו"ר מיכה גולדמן:

כשהייתי אחראי על הנושא הזה בתפקידי כסגן שר החינוך לשעבר, קבענו מראש "פול" של 1,700 שעות שיאפשר לנו לפעול בכמה תחומים נוספים. להשאיר אבטחה כשיש יום לימודים ארוך, לטיולי בתי-הספר ולחודש לימודים נוסף. הרי היו בתי-ספר שבהם לומדים למשל תלמידים יוצאי אתיופיה, או של החינוך המיוחד, שהמשיכו ללמוד בחודש יולי.

עמנואל זיסמן:

במקרה של בית-הספר בפתח-תקוה השליחות של המשטרה היתה צריכה להסתיים בשעה 1?

היו"ר מיכה גולדמן:

לא. השליחות של המשטרה היא 24 שעות. המשטרה נכשלה, משום שהיא לקחה על עצמה אחריות שהיא לא היתה מסוגלת לעמוד בה.

יש היום נוהל, שלצערי הרב לא מקובל עלינו, וגם כתבתי על כך לכל הגורמים, מהשב"כ ועד מערכת הבטחון הרחבה יותר: לראש הממשלה, לשר הבטחון, לשר החינוך ולכל מי שיש לו אחריות על הנושא הזה ואמרתי שיש כאן הפקרות של בתי-ספר וילדים כתוצאה מהשיטה שהופעלה על-ידי המשטרה בגישה לא נכונה.

המאבטח צריך להיות בבית-הספר עד סיום הפעילות בתוך בית-הספר. אין דבר כזה שעד שעה 12 יש ילדים סוג א' ואחרי 12 אלה ילדים מסוג אחר.

כתוצאה מבעיות תקציב החליטו לעשות "כאילו", וכל נושא השמירה בבתי-הספר היום הוא "כאילו" אבטחה. המאבטח הוא לא מאבטח, השומר הוא לא שומר.

עמנואל זיסמן:

בבית-הספר הזה יש שומר?

היו"ר מיכה גולדמן:

יש שומר, עד שעה 1.

המשטרה מצדה אומרת שלא יהיה בכלל שומר. היא אומרת: הקונספציה שלנו, על-פי המפכ"ל הקודם, היא אבטחה אזורית. כל היתר - אתם רוצים תשימו, אתם לא רוצים - אל תשימו. זה עניינכם, זה לא ענייננו. לכן אני לא יכול להאשים את המשטרה בקטע של השומר, כי זו בעיה בין העיריה ובין הרצון להעמיד שומרים שעות יותר ארוכות.

עמנואל זיסמן:

הלימודים בבית-הספר הזה מסתיימים בשעה 1?

היו"ר מיכה גולדמן:

לא. יש חוגים וכל מיני פעילויות. אחרי השעה 1 אין שם שומר. יש הפקרות, אפשר להיכנס ולצאת מהחצר כמה שרוצים.

בתקופה שלנו הבטיחו יום לימודים ארוך ואנחנו שואלים איפה הוא קיים.

עמנואל זיסמן:

היום יש יום לימודים ארוך ב-453 בתי-ספר. לפני-כן הוא היה קיים ב-508 בתי-ספר. בכפר תבור אין יום לימודים ארוך, אבל בפתח-תקוה יש.

היו"ר מיכה גולדמן:

כפר תבור הוא בין 15 הישובים העשירים.

עמנואל זיסמן:

מה עושים בכפר תבור כשיש יום לימודים ארוך?

היו"ר מיכה גולדמן:

המועצה דואגת להעסיק שומר יותר שעות.

עמנואל זיסמן:

זאת אומרת שהרשות המקומית דואגת לשמירה מתקציבה.

היו"ר מיכה גולדמן:

נכון.

יש כאן כשלון של המשטרה, כשלון של הממשלה - כולל הממשלה הקודמת. כפי שאמרתי, בהחלטה להעביר את האחריות ממשרד החינוך למשרד המשטרה הפקירו את תלמידי ישראל. אני אומר זאת באחריות.

מה שקרה בפתח-תקוה הוא תוצאה מהכשלון הסמכותי של משטרת ישראל.

אני אומר זאת לא כדי לנגח אלא כדי להציל את הילדים הצפויים בעתיד לאסונות בבתי-הספר, ולא משנה איזו ממשלה תהיה.

מה שקורה היום בבתי-הספר הוא לא פח"ע אלא כניסה של סוחרי סמים, אלימות וכיוצא באלה. הרי המטרה של העסקת השומר היא למנוע כניסה לחצרות בתי-הספר. למה השקענו במשך שלוש שנים 60 מיליון שקל בבניית גדרות? משום שברוב בתי-הספר הגדרות היו פרוצות. כחלק מהפשרה של מעבר האבטחה ממשרד החינוך למשטרה אני דרשתי שקודם-כל יהיו גדרות בבתי-הספר, והעמדנו לרשות העניין הזה 60 מיליון שקל במשך שלוש שנים וסגרנו פערים של חמישים שנה.

עמנואל זיסמן:

אתה הרי מסתמך על החלטה שנתקבלה. אני מבקש לראות את ההחלטה שנתקבלה כאן בעניין אבטחה מצד המשטרה ומצד מערכת החינוך.

היו"ר מיכה גולדמן:

יש החלטת ממשלה מ-1995, לא החלטת ועדה, אבל היא לא פה.

עמנואל זיסמן:

אפשר לראות אותה?

היו"ר מיכה גולדמן:

כן.

דוד אזולאי:

אני מצטער על המקרה שהיה בפתח-תקוה. אני ראיתי את המצב כבר לפני שנתיים וחצי, ביודעי על בתי-ספר מכל הזרמים שמקימים שעות פעילות גם אחרי השעה 2. מה לעשות, שחלק מבתי-הספר של הציבור החרדי הם חלק מהמערכת, ואתם ודאי יודעים שבבני-ברק למשל, או באשדוד, יש בתי-ספר שבהם יש פעילות עד השעה 6 בערב.

פניתי אז בכתב ליושב-ראש ועדת החינוך וביקשתי לזמן דיון בעניין הזה, והתקיים דיון. פניתי בכתב לשר לבטחון פנים באמצעות יושב-ראש ועדת החינוך חבר-הכנסת זיסמן. אני רוצה להגיד לכם, בושה וחרפה על התשובה שקיבלתי מהמפכ"ל. התשובה היתה פשוטה, שעד שעה 2 השמירה באחריותנו, ומשעה 2 והלאה - תשברו את הראש.

ברוך השם, עד היום לא קרה אסון בבתי-ספר אלה, אבל זה קרה בפתח-תקוה. והבעיה היותר קשה, אדוני היושב-ראש, שגם בבתי-ספר שבהם יש שמירה, יש שומר אחראי ומסודר, אבל בשעה 2 השומר מקפל את הפקלאות שלו והולך הביתה.

היו"ר מיכה גולדמן:

הוא לא אשם. אל תהפוך את השומר לאשם.

דוד אזולאי:

ההסעה הגיעה או לא הגיעה, התלמידים בפעילות - הוא הולך הביתה.

אני אומר לכם מנסיוני האישי כמנהל בית-ספר ועל-סמך שיחות עם מנהלי בתי-ספר, מי שחושב שהסוירים האזוריים של נידות המשטרה הם אפקטיביים, או שהוא משלה את עצמו או שהוא רוצה להשלות את הציבור. אני אומר לכם שזה לא אפקטיבי וזה לא תורם כהוא-זה למערכת.

אני שומע פה האשמות כלפי המשטרה ואני מקווה מאד שלא נכניס לדיון הזה אווירת בחירות. אני לא הייתי מאשים את המשטרה.

היו"ר מיכה גולדמן:

חבר-הכנסת אזולאי, לא הקשבת למה שאמרתי על המשטרה. אמרתי כמה פעמים בצורה מפורשת, שהחלטה להעביר את האחריות לאבטחה ממשרד החינוך למשטרה, שלא היתה מקובלת על אנשי המשטרה - אמרתי, שמי שרצה לעשות את הדבר הזה היה השר הקודם שחל והמפכ"ל הקודם אסף חפץ. חפץ הוא זה ששיכנע את השר שחל. הוא אמר: לא יכול להיות שיקימו משטרה בתוך משטרה. זו היתה החלטה מוטעית, בממשלה שאני השתייכתי אליה.

המשטרה קיבלה החלטה שהיא עוברת לאבטחה אזורית. המפכ"ל הנוכחי לא ביקש לשנות אותה. אני יודע מה היתה דעתו כבר אז, כשהוא היה בתפקיד אחר. המשטרה לא אהבה את העברת האבטחה ממשרד החינוך למשטרה ולא רצתה בזה כלל, אבל זה היה רצון הקודקודים באותו זמן.

התקציבים שעומדים היום לרשות העניין הזה יוצרים משנה לשנה מצב של כאילו. אין אותה מוטיבציה ורצון לראות באבטחת בתי-הספר כפי שראו אותה ב-1992 או ב-1993. היום למעשה בתי-הספר במדינת ישראל משעה מסוימת מופקרים. בתי הספר במדינת ישראל היום - גם השומרים שנמצאים בבתי-הספר על-פי הנחיות המשטרה, אומרים: אנחנו לא צריכים את הפרופיל שהיה אז. אז קיבל מאבטח בירושלים 17-18 שקלים לשעה.

אברהם צדקה:

היום מאבטח מקבל 27 שקלים לשעה, והשומר מקבל 24 שקלים לשעה.

נצ"מ שייקה הורוביץ:

זה בירושלים. בכל הארץ השומר מקבל ביד 15 שקלים לשעה.

דוד אזולאי:

אנחנו מקיימים כאן דיון שנוגע לילדים של כולנו, וצר לי מאד שיש היום עדיפויות אחרות. כנראה שערוך 7 היום יותר חשוב מאשר הילדים שלנו. אחרת אני לא מבין למה לא נמצאים פה כל הנוגעים בדבר שהיו צריכים להיות כאן.

אינני יודע מה תהיה ההחלטה. אני מקווה ומתפלל שהחלטה שתקבל היום תהיה אופרטיבית.

היו"ר מיכה גולדמן:

רק אופרטיבית.

דוד אזולאי:

לצערי הרב, אני לא רואה שתתקבל פה החלטה שאנחנו אכן הולכים לפתור את הבעיה, שמוסדות החינוך יאובטחו כל זמן שהתלמידים נמצאים בהם. השאלה מה אנחנו עושים כדי לפתור את הבעיה הזאת.

אברהם צדקה:

אני רוצה להעיר בנושא העלות. בהיותך סגן שר החינוך העלויות שנקבעו אז פר-שעה, אנחנו הובלנו אותן בכל מגזר בתחום. היום אנחנו נמצאים ברף התחתון. למשל, מאבטחים בבתי המשפט מקבלים היום 30 שקלים לשעה. זאת אומרת, פוטנציאל כוח-אדם שהיה מאד אטרקטיבי לאבטח מוסדות חינוך היום הוא נעלם, כי השכר נשחק ונשאר על אותה רמה.

בתשנ"ו נתקבלה אותה החלטה שאתה מדבר עליה. הוחלט שהאבטחה תעבור למשטרת ישראל, שמושתתת על אבטחה אזורית מרחבית. בעקבות לחצים של ועדי הורים נמצא המשאב הכספי והוצב שומר-מאבטח, על-פי אזורי הסיכון, לשבע שעות ביום. כי באופן כללי, כל בתי-הספר מסיימים את הלימודים הפורמליים בשעה 14:00. נכון שיש אחר-כך פעילות בלתי-פורמלית, חוגים, פעילויות ספורט, מתנ"סים, בית-הספר הופך לאולפן לעברית לעולים, וזה לגיטימי, כדאי לנצל את המקום.

אבל החלטת הממשלה אומרת ששבע שעות אבטחה ביום, מ-07:00 בבוקר, לפני כניסת התלמידים עד השעה 14:00 אחרי הצהריים, ולאחר-מכן השומר מסיים את עבודתו והולך.

יכול להיות שבבית-ספר מסוים יש לימודים פורמליים עד השעה 4. אבל ככלל, בחוזר מנכ"ל הוגדר שהרשות צריכה לדאוג לסגור את השער ולא לתת להיכנס לחצר בית-הספר.

היו"ר מיכה גולדמן:

נכון. לכן השקענו 60 מיליון שקל בגדרות.

אברהם צדקה:

בסכום הזה עשינו 34 ק"מ גדר. הסכום של 60 מיליון שקל ניתן בתוכנית תלת-שנתית 1995 - 1997, וניצלנו אותו עד השקל האחרון. אני יכול להציג ברמת המוסד החינוכי כמה מטר עשיתי בחתך ארצי פר-רשות, פר-מוסד חינוכי. יש לי כל הנתונים, כ-34 מטר גדר.

נכון שבמקביל נוצרו פערים. חלק מהגדר שהיתה תקינה ב-1995-1996, ב-1997 היא כבר לא תקינה. ראש עיריית עכו רוצה ממני עבור 3,200 מטר גדר לפי 135 שקל למטר, ואני לא יודע עד כמה אוכל לעמוד בזה, כי היתרון של ה-60 מיליון שקל הוא שכולו בא מהממשלה.

יש בעיה עם הפעילות של בתי-הספר לאחר הלימודים. אנחנו ניסינו לפתור את זה עם המנכ"ל, להטיל על קב"ט הרשות המקומית את המטלה הזאת, אבל מסתבר שחלק עומדים בזה יותר וחלק עומדים בזה פחות.

אני רוצה לעדכן את הוועדה ולומר שהמנהל הכללי של המשרד, מר דל, מינה ועדה שתבדוק את המקרה בפתח-תקוה. ראש הוועדה הוא ד"ר איציק תומר, מנהל מחוז דרום. חברים בוועדה: גב' שרה שטר, מפקחת כוללת מחוז מרכז, מר חיים מוסקונה, אריה מור - קב"ט ארצי לאבטחת מוסדות חינוך, ואילן כהן - קב"ט מחוז דרום. בכתב המינוי כתב מנכ"ל המשרד: "בתוקף סמכותי הנני ממנה אתכם לשמש כחברים בוועדת בדיקה לבחון את מערך אבטחת מוסדות חינוך בעיר פתח-תקוה ונסיבות כניסתו של אדם זר לכותלי ביה"ס "עין-גנים". זאת אומרת, האם הוא עזב את משמרתו לפני השעה 2, כי הוא היה אמור לסיים את עבודתו בשעה 14:00.

עמנואל זיסמן:

המקרה היה בשעה 14:15.

סנ"צ אלי דפני:

היו שם בעיות אחרות, של פתיחת שערים בניגוד להנחיות.

עמנואל זיסמן:

אפשר לבדוק שזה היה בשעה 14:15.

אברהם צדקה:

יש בידי חוזר מנכ"ל שאני יכול להעביר אליכם העתקים ממנו, בדבר הפעולות שצריכות להינקט על-מנת להכניס אדם זר לבית-הספר.

סנ"צ אלי דפני:

אני לא הייתי בהקמה של המערך, אבל אני יכול להגיד שבסיכומים גם עם הרשויות וגם עם המועצות וגם עם קשרי שיתוף הפעולה, שדווקא המערך הנייד נותן מענה מצוין לשטח. כמובן שאם יש לך מספר מסוים של ניידות אתה מסוגל לעשות איקס ביקורים בבית-ספר במשמרת.

היו"ר מיכה גולדמן:

כמה ניידות עומדות לרשות העניין הזה היום?

סנ"צ אלי דפני:

כ-120.

כמו שאמר מר צדקה, הכל מסודר, כתוב וברור. מבחינת השמירה אנחנו עומדים בשעות שהוקצו לנו בקריטריונים של הממשלה. נשמח מאד אם נוכל להוסיף - ועוד פעם, זו פונקציה של תקציבים. אני רוצה לומר לך שאנחנו העברנו לאוצר, במסגרת ועדת המוס"ח העליונה שחברים בה כל הרשויות, דרישות שיוסיפו כסף על-מנת שנוכל להוסיף שעות, שנוכל לשנות את הגידור ולהוסיף מיגון.

היו"ר מיכה גולדמן:

כמה רשויות משתתפות בזה היום?

אברהם צדקה:

מתוך סד"כ של כ-3,000, 1,000 מהם זה רמת המאבטח, שזה השתתפות 100% מדינה. ברמת השומר - 64% מדינה ו-36% הרשות המקומית.

שרון עזריאל:

במגזר הערבי זה בדיוק ההיפך. שם המדינה משתתפת ב-36% והרשות עצמה ב-64%.

היו"ר מיכה גולדמן:

אבל לא נותנים לא את זה ולא את זה, ולכן אין שמירה בכלל. יש הצהרות. ראש הממשלה נתן הצהרה, אבל הוא שקרן היה ושקרן נשאר. יש לנו ראש ממשלה שקרן.

סנ"צ אלי דפני:

מבחינה מקצועית זה לא יעזור לנו במאומה אם נשים שומרים וניידות, ובסוף אם מישו מקבל החלטה לפתוח שער לא מפוקח, ובשער הזה יכולים להיכנס אנשים, זה לא טוב. אנחנו משתדלים לעשות פיקוח ולהגיד, ואנחנו נבקש עוד פעם לרענן את ההנחיות. אם אתה משנה שיטת אבטחה אתה צריך לקבל את האישור של הגורם המנחה.

אינני יודע בדיוק מי שם קיבל הנחיה לפתוח שער אחורי. השער האחורי הזה הוא כדי להוציא את הילדים לכיוון אחר, או ששימו שם שומר שיראה מי נכנס ומי יוצא.

עמנואל זיסמן:

אין ועדת תיאום בכל מקום?

סנ"צ אלי דפני:

בכל מקום יש קצין מוס"ח שתפקידו הוא מוסדות חינוך, וכל דבר כזה צריך לבוא בפניו. עושים ישיבות אחת לשבועיים, אחת לחודש, עם הקב"ט של הרשות. העבודה היא ממש צמודה. בשלוש השנים האחרונות התפתח שיתוף-פעולה מצוין, ומר צדקה יכול להעיד על כך.

שרון עזריאל:

נכון ששיתוף הפעולה בין המשטרה לבין משרד החינוך הוא בסדר גמור, אבל זה עדיין לא אומר שהשיטה יעילה. כי לדעתנו בשלטון המקומי השיטה גרועה מאד, כי אין תחליף לשומר פיסי במקום. ניידת שמסתובבת לוקח לה זמן להגיע ולא תמיד היא מגיעה. אתה יכול לשים היום כמה חוקרים פרטיים שיעקבו אחרי ניידות, וראינו מה הם עושים בשעות האלה. רק הבוקר נכנסתי לירושלים ועל הניידת שבודקת בכניסה כתוב "אבטחת מוסדות חינוך". אז נכון שאנחנו מעלים את זה למשטרה, והמפכ"ל או מישו מהקצינים הבכירים אומר: אם הניידת של אבטחת מוסדות חינוך נמצאת בכניסה אז יש ניידת שמחליפה אותה. נו, ומי יוכיח את זה? לכן יש ניידות שכתוב עליהן "אבטחת מוסדות חינוך". מחר תהיה תמונה בעתון "ידיעות אחרונות", ורק לפני חצי שנה ראינו נהגת של אבטחת מוסדות חינוך מאבטחת אימון של הפועל באר-שבע במגרש שלה בשעה 10 בבוקר. אנחנו יודעים בדיוק מה קורה עם זה.

היו"ר מיכה גולדמן:

כאשר יקרה האסון הראשון, חבר-הכנסת זיסמן, נראה איך כולם יתבטאו.

שרון עזריאל:

נכון. אנחנו מתריעים על זה. היה מקום שבתקציבים האלו שהעבירו למשטרה, אולי היו מעבירים לגוף אחד, למשרד החינוך, בשיתוף המשטרה, שהיו מקימים מערך אבטחה טוב ויעיל, כפי שהוא קיים בבתי משפט. נקים מערך כזה, שיישבו ויאבטחו בתי-ספר.

עמנואל זיסמן:

אני מכיר את הנושא ואני תמכתי בהחלטת הממשלה. לפי דעתי זה הטוב ביותר שאפשר היה להשיג בנסיבות שהיו אז.

המשטרה פועלת בשלושה מישורים. היא פועלת כדי להבטיח את בטחונו של האזרח בכל שעות היום, ויש גם מוקדים. אני יודע על כך ואין צורך שהם יאשרו זאת, שאם יש בתי-ספר באזורים שמדיעות מודיעיניות או מניתוח שלהם יש צורך בתיגבור ובמאמץ מיוחד, הם צריכים לעשות את זה, והם עושים את זה. ואם צריך להסב את תשומת-לבם, אפשר להסב את תשומת-לבם.

אני קובע, כי אני מכיר את הנושא, שלא רק בירושלים אלא גם במקומות אחרים, במידה ובגלל סמים ועבריינות זו או אחרת חושבים שצריך להגביר את הניידות, הם מגבירים את הניידות. אני מכיר גם את הוויכוח שהיה עם משטרת התנועה, אם ניידת התנועה ממלאת תפקיד זה או אחר.

היו"ר מיכה גולדמן:

היא לא יכולה, משום שהיא יחידה עצמאית.

עמנואל זיסמן:

בסדר. אין לי ספק שהמשטרה זקוקה ליותר כוח-אדם וליותר ניידות ואמצעים, אבל אסטרטגית אני לא מאמין שאפילו ממשלה שאתה רוצה שתקום, תשנה את ההחלטה הזאת. זו החלטה נכונה. וגם אם אתה תכהן בתפקיד שכינת בו, ואני מודה שמילאת אותו היטב, אני לא מעלה על הדעת שאתה תשיג את התקציבים האלה כדי להגשים את הקונספציה שלך. כי יש עדיפויות. גם המועמדים אצלך לתפקיד הזה, המתיימרים לכך, לא יהיה להם כסף לזה. אני תומך בקונספציה הזאת.

יש בעיה שנייה והיא אם אפשר להטיל הכל רק על משרד החינוך והתרבות. אני משלם ארנונה גבוהה מאד. הייתי אחראי על הארנונה בעירייה הרבה מאד שנים. בארנונה לא כתוב מהי משכורתו של ראש העיר, כמה הולך לנסיעות לחוץ-לארץ, וכמה הולך לצורך זה. אבל בענין החינוך, אין ראש עירייה שלא נבחר בגלל החינוך, כי החינוך הוא הנושא המרכזי בכל רשות מקומית. לכן אי-אפשר להטיל את זה רק על משרד החינוך והתרבות.

יום חינוך ארוך הוא באחריותי. היום בשעה שלוש יהיה משא-ומתן עם המורים, שיש להם דרישות, לגבי עצמם. חלק גדול מהדרישות הן מוצדקות. אני אדאג לכך שתתקבל החלטה שכל בית-ספר שיש בו יום חינוך ארוך - וכאלה יש היום 453, אבל יום חינוך ארוך יורחב - שכל בית-ספר כזה, מה שחל עד השעה 2 יחול בו עד 3:30 או 4:00, כלומר עד לסיום הפעילות בבית-הספר.

אברהם צדקה:

גם היום זה קיים.

עמנואל זיסמן:

2. אנחנו נמצאים עכשיו בתקופת מעבר ולכן איש לא ישנה היום את ההחלטות. אתה צריך, בתקופת מעבר של ארבעה חודשים, לאחד את המאמץ איך אנחנו עושים הכל שהחלטה הקיימת תיושם בצורה מקסימלית. ממשלה חדשה לא תהיה עד אמצע יוני ואף אחד לא יקציב עכשיו תקציב אחר. אם יש לך איזה שהן הצעות במסגרת זו, תאמר לנו מה הן.

שרון עזריאל:

שלא נטעה שאנחנו נגד המשטרה. צריך לדבר על עוד דבר אחד, על רמת השומרים. גם אם המשטרה תעשה עבודה מעולה, וייתכן שבחלק מהמקומות היא עושה את זה, אז רמת השומרים היא נמוכה מאד ברוב המקומות. יש חלק מהשומרים שלא מבינים כלל עברית.

היו"ר מיכה גולדמן:

הצעת הסיכום שלי היא כזאת. אנחנו קודם-כל דורשים להעמיד אמצעים לטובת כל מערכת החינוך במדינת ישראל, כדי שכל ילדי ישראל, יהודים, ערבים, דרוזים, צ'רקסים, יהיו זכאים לשמירה בבתי-הספר. לצערי הרב, אין היום שמירה בחלק גדול מבתי-הספר במדינת ישראל, בעיקר באוכלוסייה הערבית, הבדואית, ששם אין שמירה בכלל. היתה לכך התחייבות של ראש הממשלה אבל להתחייבות הזאת אין שום ביטוי ותרגום בשטח.

לגבי העמדת אמצעים. היה סיכום שמשטרת ישראל היא זו שמתקצבת את אבטחת מוסדות החינוך, תוך הסכם שנחתם על השתתפות עצמית של שלישי על-ידי הרשויות המקומיות, ושני שלישים מתקציב מיוחד שהועבר למשטרת ישראל לטובת השמירה בבתי-הספר.

התקציב הזה לא כולל את המגזר הערבי, מאחר שלא הועבר אליו כסף למטרה זו. הועבר סכום אחד בלבד של 4 מיליון שקל לשנה הקודמת, כאשר הסכום הזה לא מכסה גם שמירה חלקית של בתי-הספר, והמשטרה לא מוכנה לקחת על עצמה את האחריות, מאחר שהיא אומרת: תעמידו לרשותי תקציב ואז אהיה מוכנה לקחת על עצמי את השמירה גם על מערכת החינוך במגזר הערבי.

מה שקרה בבית-הספר בפתח-תקוה הוא כתוצאה מכך שהשמירה מופסקת על-פי ההסכם בשעה 2, ולאחר השעה 2, אותה פעילות שמתקיימת בבתי-הספר היא ללא שמירה וללא אבטחה.

3. רמת השומר של היום היא נמוכה. הפרופיל שנקבע לשומר היום במערכת החינוך הוא פרופיל שלא נותן בטחון לאותו מוסד חינוכי. זה לא אותו פרופיל שנקבע בתחילת הדרך ב-1992, ולכן אנחנו אומרים שומר ולא מאבטח.

מספר המאבטחים הוא בסך-הכל 1,000 לעומת 3,000 שהיו בעבר. כל היתר הם שומרים.

כתוצאה מהפרופיל הנמוך יש גם ליקוי ברמת השומר, ובתפקודו כתוצאה מכך.

לכן, בסיכום דבריי, אני פונה למשטרת ישראל ולמשרד החינוך, התרבות והספורט, ששני השרים יבואו בדברים עם ראש הממשלה ושר האוצר כדי להביא למילוי ההתחייבות בענין השמירה במגזר הערבי. גם שם זכאים לשמירה, משום שהודענו בתחילת הישיבה שתפקידו של השומר הוא לא רק למנוע פעולות פח"ע אלא למנוע כניסתם של עבריינים, של סוחרי סמים, של גורמים שליליים לחצרות בתי-הספר. מה שקרה בפתח-תקוה זו אחת הדוגמאות איך חדר אדם כתוצאה מכך שלא היה שם שומר.

אני פונה גם למשטרה וגם לשר המשטרה, לשר החינוך וגם לנציגיו שנמצאים כאן, וגם למרכז השלטון המקומי. שלושת הגורמים האלה צריכים לקיים דיון משותף אצל ראש הממשלה ושר האוצר, כדי להביא אבטחה ובטחון לילדים שלומדים במערכת החינוך במדינת ישראל. שנית, לשקול עוד פעם את כל מה שקשור לפעילות מעבר לשעה 2, משום שב-450 בתי-ספר במדינת ישראל שבהם יש יום חינוך ארוך צריך להבטיח שמירה עד תום יום הלימודים הארוך.

אני מזהיר שמה שקורה היום הוא הפקרה של ילדי ישראל.

עמנואל זיסמן:

המשפט האחרון הוא משפט שלך.

היו"ר מיכה גולדמן:

ודאי שהוא שלי, כיושב-ראש הוועדה.

עמנואל זיסמן:

אבל הסיכום לא כולל את המשפט הזה.

היו"ר מיכה גולדמן:

הסיכום שלי כולל את המשפט הזה, עם הסתייגות שלך. תודה רבה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נסתיימה בשעה 10:55